



รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5751

เรื่อง บัญชีม้ากับมาตรการทางกฎหมาย
ผู้เรียบเรียง นางสาววิมลลักษณ์ ศานติธรรม วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ

ออกอากาศ มีนาคม 2569

บัญชีม้า คือ การจ้างวานบุคคลให้เปิดบัญชีธนาคารเพื่อรับโอนเงินผิดกฎหมาย ซึ่งมีอาชีพจะจ้างหรือซื้อบัญชีจากบุคคลทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกปิดตัวตนที่แท้จริงของผู้กระทำผิดและใช้เป็นทางผ่านในการรับโอนเงินที่ได้มาจากอาชญากรรมต่าง ๆ โดยในปี 2567 ปัญหาเกิดจากธุรกรรมออนไลน์เพิ่มขึ้น มีจำนวนบริการธนาคารออนไลน์ (Internet Banking) 29 ล้านบัญชี และบริการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต (Mobile Banking) มีมูลค่าเงินจำนวนมาก ทำให้มีอาชีพใช้บัญชีม้าฟอกเงินได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจและความเชื่อมั่น บัญชีม้าเป็นจุดเริ่มต้นของอาชญากรรมอย่างรุนแรงในทั่วโลก เช่น ฟอกเงิน ค้ามนุษย์ คอลเซ็นเตอร์ ยาเสพติด

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงระบบการจำแนกบัญชีม้า โดยใช้สีในการแบ่งระดับความเสี่ยงและความรุนแรง ดังนี้ 1) บัญชีม้ามืด เป็นบัญชีที่มีความเสี่ยงสูงสุดและเข้าข่ายการกระทำผิดตามฐานข้อมูลอย่างเป็นทางการจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) เจ้าของบัญชีจะถูกห้ามทำธุรกรรมทุกประเภททั้งการโอนเงินเข้าและออกจากบัญชี และถูกปฏิเสธการเปิดบัญชีใหม่กับธนาคารทุกแห่งในประเทศไทย สถาบันการเงินทุกแห่งจะได้รับข้อมูลการกระทำผิดดังกล่าว ทำให้เจ้าของบัญชีไม่สามารถหลบหนีการติดตามได้ จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกดำเนินคดีตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 2) บัญชีม้าเทา แบ่งเป็น 2 ระดับย่อยตามความรุนแรงและสถานะของการดำเนินคดี โดยข้อมูลจะถูกบันทึกในระบบกลางแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีต้องสงสัย และเส้นทางการเงินที่ผิดปกติดังกล่าวในประเทศไทย (Central Fraud Registry หรือ CFR) 3) บัญชีม้าเทาเข้ม เป็นบัญชีที่มีผู้เสียหายแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว และระบุว่าบัญชีดังกล่าวถูกใช้ในการรับโอนเงินจากการหลอกลวง โดยจะถูกระงับการทำธุรกรรมทั้งหมดและไม่สามารถรับโอนเงินจากบัญชีอื่นได้ 4) บัญชีม้าเทาอ่อน เป็นบัญชีที่อยู่ในเส้นทางการเงินที่น่าสงสัย หรือมีผู้ได้รับความเสียหายแต่ยังไม่ได้แจ้งความอย่างเป็นทางการ ซึ่งจะถูกเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดและอาจถูกยกระดับเป็นม้าเทาเข้มได้หากมีการแจ้งความ 5) บัญชีม้าน้ำตาล เป็นบัญชีที่สถาบันการเงินตรวจพบพฤติกรรมที่ผิดปกติและน่าสงสัยว่าอาจถูกใช้เป็นบัญชีม้า แต่ยังไม่มีการแจ้งความหรือการแจ้งความอย่างเป็นทางการ 6) บัญชีม้าน้ำตาลเข้ม เป็นบัญชีที่สถาบันการเงินมั่นใจว่ามีความผิดปกติต้องสงสัยชัดเจน และสามารถแจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ โดยจะถูกระงับการรับโอนเงินจากภายนอก และอาจถูกยกระดับเป็นม้าเทาหากมีการแจ้งความ และ 7) บัญชีม้าน้ำตาลอ่อน เป็นบัญชีที่สถาบันการเงินมีข้อสงสัยเพียงเล็กน้อย หรือพบพฤติกรรมที่อาจเป็นการใช้บัญชีในลักษณะที่ไม่ปกติ แต่ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นบัญชีม้าอย่างแน่นอน บัญชีเหล่านี้จะถูกเฝ้าระวังและตรวจสอบเพิ่มเติม ธนาคารจะตรวจจับบัญชีม้าน้ำตาลอ่อนได้จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการทำธุรกรรม เช่น การรับโอนเงินจากหลายบัญชีในจำนวนเงินที่คล้ายกัน การถอนเงินทันทีหลังจากรับโอน การทำธุรกรรมในเวลาที่เกิดผิดปกติ หรือการใช้งานที่ไม่สอดคล้องกับเจ้าของบัญชี

ต่อมาได้มีการออกกฎหมายเพื่อควบคุม ป้องกัน และจัดการอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ไซเบอร์) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดรับกับพฤติกรรมของกลุ่มมิจฉาชีพที่มีพัฒนาการหลากหลายรูปแบบ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยได้มีการออก “พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568” ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ เครือข่ายโทรศัพท์ และสถาบันการเงิน มีส่วนรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย และให้คณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สามารถพิจารณาคืนเงินแก่ผู้เสียหายได้ โดยไม่ต้องรอให้มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลจนมีคำสั่งถึงที่สุดก่อน นอกจากนี้ ยังมุ่งหวังให้กฎหมายฉบับนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญในการปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ รวมถึงอาชญากรรมออนไลน์ต่าง ๆ โดยพระราชกำหนดฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน 2568

สำหรับโทษตามกฎหมายในกรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบัญชีม้าเป็นไปตามพระราชกำหนด มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 และแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 กำหนดโทษสำหรับผู้ที่เปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตนโดยมิได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้อง โดยประการที่รู้หรือควรรู้ว่าจะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญา โดยเพิ่มความเข้มข้นจากเดิม ดังนี้

โทษสำหรับบุคคลธรรมดา

1. ผู้ที่เปิดบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้อื่นใช้ โดยรู้หรือควรรู้ว่าจะใช้ในอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2-5 ปี หรือปรับ 200,000-500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. หากเป็นการจัดหา จัดจำหน่าย หรือแสวงหาประโยชน์จากบัญชีม้า โทษสูงสุดจำคุก 5 ปี หรือปรับ 500,000 บาท

โทษสำหรับนิติบุคคล

สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ฝ่าฝืน มีโทษปรับหนัก โดยผู้แทนนิติบุคคลรับโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และอัตราโทษปรับสูงกว่าบุคคลธรรมดาถึง 5 เท่า

กฎหมายนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 13 เมษายน 2568 เพื่อปราบปรามการใช้บัญชีม้าในอาชญากรรมออนไลน์ เช่น การฟอกเงินและฉ้อโกง

ปัจจุบันบัญชีม้าถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมอย่างมาก โดยมีลักษณะเป็นเครือข่ายวงจรอาชญากรรม เป็นภัยคุกคามประชาชนและระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ นอกจากการดำเนินมาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดกับผู้เปิดบัญชีม้าและผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว ภาครัฐควรพัฒนาแนวทางในการสื่อสารให้ชัดเจนและทั่วถึง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทำการป้องกันและแก้ไข โดยประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้ปัญหาจากอาชญากรรมบัญชีม้า ลดลงและหมดไปจากสังคมไทย

บรรณานุกรม

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568). **รพท. ยกระดับมาตรการจัดการบัญชีม้าเพิ่มเติมและผลักดันแนวทางการร่วมรับผิดชอบ**. สืบค้น 26 มกราคม 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20250130.html>
- นิรัฐกานต์ บุญรอด. (2566). **การบัญญัติความรับผิดทางอาญาเพื่อป้องกันความเสียหาย: ศึกษากรณีความเหมาะสมของการบัญญัติความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับบัญชีม้า**. สืบค้น 26 มกราคม 2569 จาก <https://mfuir.mfu.ac.th/jspui/handle/123456789/764>
- ยกระดับมาตรการรับมือภัยไซเบอร์ด้วยพระราชกำหนดว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568**. (18 มิถุนายน 2568). สืบค้น 3 กุมภาพันธ์ 2569 จาก <https://www.senate.go.th/view/386/News/%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B2Law/320/TH-TH>
- ยชก. 18 กลุ่มจามจู้รี. (2567). **แนวทางการจัดการ “บัญชีม้า” เพื่อตัดวงจรอาชญากรรม**. สืบค้น 23 มกราคม 2569 จาก <http://www.oja.go.th/wp-content/uploads/2024/03/ytk18-กลุ่มจามจู้รี-แนวทางการจัดการบัญชีม้าเพื่อตัดวงจรอาชญากรรม.pdf>
- Legardy. (2568). **บัญชีม้าคืออะไร? มีโทษทางกฎหมายอย่างไร**. สืบค้น 23 มกราคม 2569 จาก <https://legardy.com/blogs/what-is-mule-account-thailand-laws-2025>
- สภาองค์กรของผู้บริโภค. (2568). **โทษบัญชีม้าร้ายแรง เชื่อมโยงอาชญากรรมข้ามชาติ อาจถูกโทษถึง 119 ปี**. สืบค้น 23 มกราคม 2569 จาก <https://www.tcc.or.th/mule-account-119-years/>
- สมเกียรติ กลิ่นกมล. (2567). **มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัญชีม้าอันเป็นอาชญากรรมทางเทคโนโลยี**. สืบค้น 23 มกราคม 2569 จาก http://www.lawgrad.ru.ac.th/AbstractsFile/6524011460/1727441456cfcebe7eb4bc95d3bc445b9e9c60be99_abstract.pdf